Č.j.: S 60/99-240 V Brně dne 8.8.1999

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení čj. S 60/99-240, zahájeném dne 8.6.1999 z vlastního podnětu podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve spojení s § 12 zákona 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. s účastníkem řízení, jímž je obchodní společnost Intermilk, s.r.o., se sídlem Karlovy Vary, Vítězná 21, PSČ 36 077, IČO 45354146, zastoupená Ing. Zdeňkem Ševčíkem, jednatelem, na základě plné moci ze dne 11.6.1999, ve věci zneužití dominantního postavení na trhu nákupu syrového kravského mléka ve smyslu ustanovení § 9 odstavec 3 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb.

rozhodl takto :

1. Společnost Intermilk, s.r.o., PSČ 36 077 Karlovy Vary, IČO 45354146, tím, že se svými dodavateli syrového kravského mléka uzavírala v období od 12.1.1999 do 12.4.1999 smlouvy o Uznání závazku, v nichž pod pohrůžkou zastavení nákupu mléka vynucovala, aby se dodavatelé vzdali nároku na úhradu úroků z prodlení, přičemž v případě, kdy dodavatel smlouvu nepodepsal, k ukončení nákupu přistoupila, zneužila svého dominantního postavení na trhu nákupu syrového kravského mléka, ve smyslu § 9 odstavec 3 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění.
2. V souladu s ustanovením § 11 odstavec 1 písmeno d) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění, se zneužívání dominantního postavení uvedené v části 1. výroku tohoto rozhodnutí společnosti Intermilk, s.r.o., **zakazuje**.
3. Za uvedené zneužití dominantního postavení Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ukládá společnosti Interlmilk, s.r.o., v souladu s ustanovením § 14 odstavec 4 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění **pokutu ve výši 90.000, -Kč** (slovy: devadesáttisíc korun českých).

Pokuta je splatná do 10 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže u České národní banky, pobočka Brno, číslo účtu 3754-24825-621/0710, konst. symbol 1148, var. symbol IČO účastníka řízení.

Odůvodnění

I. Charakteristika účastníka

Společnost Intermilk, s.r.o. je obchodní společností (dále jen „Intermilk, s.r.o.“ nebo „účastník řízení“) zapsanou do obchodního rejstříku vedeného Krajským obchodním soudem v Plzni oddíl C, vložka 1628. Společnost Intermilk, s.r.o. byla založena 17.1.1992. Předmětem její činnosti je koupě potravinářského zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej a výroba mléčných výrobků. Společnost má tři jednatele, kteří ji zastupují společně, podepisování za společnost se provádí tak, že k tištěnému nebo napsanému jménu obchodní společnosti připojí svůj podpis společně tři jednatelé s označením svého jména a funkce.

II. Důvody, které vedly Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „úřad“) k zahájení správního řízení

Dne 9.4.1999 obdržel úřad návrh na zahájení správního řízení o zákazu zneužívání dominantního postavení na trhu a vydání předběžného opatření ve věci navrhovatele pana Antonína Stejskala, soukromého zemědělce, bytem Těšetice 27, Bochov, okres Karlovy Vary. Pan Antonín Stejskal byl zastoupen JUDr. Karlem Jelínkem, advokátem v Karlových Varech. (Plná moc ze dne 7.4.1999). V návrhu bylo uvedeno, že Intermilk, s.r.o., dluží svým dodavatelům syrového kravského mléka peníze za jejich dodávky a donutila tyto své dodavatele uzavřít smlouvy o Uznání závazků, kde se dodavatelé vzdávají nároků na úrok z prodlení a povolují plnění dluhu ve splátkách po dobu jednoho roku. Dále bylo uvedeno, že tuto velmi nevýhodnou smlouvu o Uznání závazku předložila společnost Intermilk, s.r.o., všem svým dodavatelům mléka s tím, že pokud nebude tato smlouva uzavřena, přestane společnost Intermilk, s.r.o. od svého dodavatele syrové kravské mléko odebírat. Pan Antonín Stejskal tuto smlouvu nepodepsal a z tohoto důvodu s ním smlouva o dodání mléka podepsána nebyla. Pan Antonín Stejskal žádal vydání předběžného opatření, jímž by se společnosti Intermilk, s.r.o. zakázalo zneužívání dominantního postavení na trhu ve smyslu §9 odstavec 3 zákona č. 63/1991 Sb o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. (dále jen „zákon“), které spočívá ve vázání souhlasu s uzavřením smlouvy o odběru mléka s navrhovatelem na uzavření smlouvy o Uznání závazku, jejímž obsahem je jednoroční splátkový kalendář a která žádá, aby se dodavatel vzdal všech veškerých úroků z prodlení. Ve smyslu předběžného opatření bylo žádáno i o vydání konečného rozhodnutí. K návrhu byla přiložena fotokopie Uznání závazku podepsaná mezi panem Jiřím Škardou a Intermilk, s.r.o. Tato smlouva obsahuje splátkový kalendář čtyř faktur, které byly splatné 30.7.1998, 30.8.1998, 30.9.1998 a 30.12.1998 v celkové výši 1,043.311, 10 Kč. Ze smlouvy vyplývá, že dlužná částka bude hrazena měsíčními splátkami ve výši 86.938, - Kč od února 1999. Dlužná částka by tedy měla být uhrazena do 10.1. 2000. V závěru Uznání závazku je uvedeno, že uhradí-li dlužník (Intermilk, s.r.o.) věřiteli své závazky řádně a včas, tj. ve výše uvedených splátkách a termínech jejich splatnosti, prohlašuje věřitel, že se vzdává svých nároků na úhradu úroků z prodlení. Uznání závazku bylo podepsáno dne 13.1.1999.

Dopisem ze dne 28.4. 1999 sdělil úřad právnímu zástupci pana Antonína Stejskala, že řízení ve věci možného zneužití dominatního postavení není řízením návrhovým, ale v souladu se zákonem jej zahajuje úřad z vlastního podnětu a účastníkem řízení je pouze ten,

kdo se protisoutěžního jednání dopustil. Dne 12.5.1999 proběhlo jednání s jednatelem Intermilk, s.r.o., Ing. Ševčíkem v sídle úřadu. V průběhu tohoto jednání byly projednány následující otázky: postavení společnosti Intermilk, s.r.o., na trhu nákupu mléka a mléčných výrobků, přesné vymezení oblasti, ve které Intermilk, s.r.o., provádí výkup mléka, objem nakoupeného mléka za rok 1998 a za 1. čtvrtletí 1999, způsob distribuce mléčných výrobků Intermilku, s.r.o., do obchodní sítě, postup při sjednávání smluv s dodavateli mléka a problematika uzavírání smluv o Uznání závazku. Od Intermilku, s.r.o., byly mimo jiné vyžádány podklady týkající se trhu nákupu syrového kravského mléka a všechny uzavřené dohody o Uznání závazku.

17.5.1999 proběhlo ústní jednání s panem Antonínem Stejskalem v sídle advokátní kanceláře JUDr. Jelínka. Úřadu byly sděleny podrobnosti týkající se uzavírání smluv o nákupu syrového kravského mléka a okolnosti, které předcházely ukončení nákupu syrového kravského mléka od pana Antonína Stejskala. Dále bylo sděleno, že na Intermilk, s.r.o., byl již dvakrát podán návrh na vyhlášení konkurzu. Byl předán dopis Intermilku, s.r.o., adresovaný panu Antonínu Stejskalovi ze dne 5.1.1999 o Ukončení odběru mléka.

Úřad v rámci předběžného šetření jednal s Antonínem Stejskalem a zástupcem společnosti Intermilk, s.r.o. Podklady od společnosti Intermilk, s.r.o., dokladující její pravděpodobné dominantní postavení, 36 dohod o Uznání závazku a dopis o ukončení odběru mléka z 5.1.1999, jež předložil Antonín Stejskal, vedly úřad k tomu, že bylo zahájeno správní řízení. Oznámení o zahájení správního řízení obdržel účastník řízení 11.6.1999.

III. Popis rozhodných skutečností zjištěných v průběhu správního řízení

III/1. Vymezení relevantního trhu

Relevantní trh obecně je místem, kde se střetává nabídka s poptávkou. Trh se vymezuje z hlediska věcného (výrobkového), geografického a časového.

Relevantní výrobkový trh

Z hlediska věcného (výrobkového) vymezení se v daném případě jedná **o trh nákupu syrového kravského mléka**, kde na straně poptávky stojí společnost Intermilk, s.r.o., a na straně nabídky jednotliví dodavatelé (producenti) mléka.

Syrové kravské mléko je produkt získávaný v průběhu laktace krav a bez tepelného ošetření (pasterizace), denně dodávaný do mlékárny. Ve společnosti Intermilk, s.r.o., pak probíhá jeho další ošetření (pasterizace) a zpracování na mléčné výrobky, dodávané dále do sektoru maloobchodu. Z hlediska soutěžního je syrové kravské mléko výrobek nezaměnitelný s mléčnými výrobky, které se z něho vyrábí. V případě syrového kravského mléka je dodavatelem producent-farmář a odběratelem společnost Intermilk, s.r.o. V předmětné záležitosti byl vymezen relevantní výrobkový trh jako **trh nákupu syrového kravského mléka**.

Relevantní geografický trh

Syrové kravské mléko nakupuje společnost Intermilk, s.r.o., od producentů (farmářů) denně. Nákup se provádí tak, že mlékárna postupně objíždí všechny producenty a pomocí cisteren sváží mléko do mlékárny. Existuje tzv. nákupní oblast společnosti Intermilk, s.r.o., což je oblast, ve které společnost Intermilk, s.r.o., pravidelně nakupuje mléko. Společnost Intermilk, s.r.o., pravidelně nakupuje mléko v nákupní oblasti, která je tvořena pěti svoznými linkami (označené mlékárnou jako č. 42, 52, 53, 54 a 64). Přesná specifikace těchto jednotlivých svozných linek je uvedena ve spise str. 236. Výše uvedené svozné linky tvoří území, kde mlékárna pravidelně nakupuje, neboli nákupní oblast. Pokud se týče možností jednotlivých výrobců mléka, (dodavatelů do společnosti Intermilk, s.r.o.,) nelze prakticky najít alternativní realizaci jejich produkce mimo nákupní oblast. Vyplývá to ze zjištění, která úřad v rámci šetření provedl.

Šetřením úřad zjistil, že v dané oblasti sídlí pouze jedna konkurenční mlékárna – Hollandia Karlovy Vary, a.s. (dále jen Hollandia, a.s.), která však o zvýšení nákupu mléka nemá zájem, což vyplývá i ze skutečností, že když tuto mlékárnu oslovil dodavatel syrového kravského mléka - svědek Antonín Stejskal, byl odmítnut. Zemědělskému družstvu Novosedly vypověděla Hollandia, a.s., v červnu 1998 smlouvu o výkupu mléka. (Viz svědecká výpověď předsedy Zemědělského družstva Novosedly (spis str. 150). Do nákupní oblasti mlékárny Intermilk, s.r.o., zajíždí, kromě Hollandie, a.s., ještě Mlékárna Stříbro, a.s., a Mlékárna Mariánské Lázně, a.s. Tyto mlékárny však neprovádí nákup mléka v celé nákupní oblasti společnosti Intermilk, s.r.o., ale pouze v části tohoto území.

Relevantní geografický trh byl v daném případě vymezen **územím, které je tvořeno jednotlivými svoznými linkami** společnosti Intermilk, s.r.o. (Viz mapa relevantního trhu Intermilku, s.r.o., ve spise str. 236).

Relevantní trh z časového hlediska

Z hlediska časového se jedná o trh trvalý, s mírným snížením dodávek syrového kravského mléka v zimních měsících. Pro účely správního řízení byl trh vymezen kalendářním rokem 1998.

Postavení Intermilku na vymezeném relevantním trhu:

Společnost Intermilk, s.r.o., nakoupila v roce 1998 v oblasti vymezené pěti svoznými linkami, tedy tam, kde pravidelně nakupuje syrové kravské mléko, celkem 17 463 tis. litrů mléka. Bylo zjištěno, že v této oblasti nakupuje Hollandia, a.s., 9 900 l mléka denně, což odpovídá ročnímu nákupu cca 3 613 tis. litrů mléka, Mlékárna Mariánské Lázně, a.s., 7 700 l mléka denně, což odpovídá ročnímu nákupu cca 2 810 tis. litrů mléka a Mlékárna Stříbro, a.s., 40 360 l denně, což odpovídá ročnímu nákupu cca 14 731 tis. litrů mléka. Podíl společnosti Intermilk, s.r.o., na celkovém objemu nákupu syrového kravského mléka na vymezeném geografickém relevantním trhu činí 45%.

§ 9 odstavec 2 zákona definuje dominantní postavení soutěžitele jako takové postavení soutěžitele na trhu, kdy soutěžitel svými dodávkami na relevantním trhu zajišťuje v období kalendářního roku nejméně 30% dodávek shodného, porovnatelného nebo vzájemně zastupitelného zboží. Vymezení relevantního trhu účastníka řízení je podrobně popsáno výše v bodě III/1. K vymezení relevantního trhu byly použity písemné podklady Hollandie, a.s.,

(spis str. 226-229) Mlékárny Stříbro, a.s., (spis str. 204-220) a Mlékárny Mariánské Lázně, a.s., (spis str. 221-225) a podklady vyžádané od účastníka řízení (spis str. 9-13).

Na dotaz úřadu čtyřem dodavatelům syrového kravského mléka, zda zkusili nahradit Intermilk, s.r.o., jiným odběratelem syrového kravského mléka a nabídnout mu svoji produkci syrového kravského mléka odpověděl Antonín Stejskal, že v lednu 1999 ústně kontaktoval Ing. Špičku z mlékárny Hollandia v Krásném údolí. Ten mu řekl, že mají naplněnou kapacitu a naopak budou výkup mléka omezovat (spis str. 161, 162). Jiří Zoglauer řekl, že se telefonicky ptal v mlékárně Stříbro, ale bylo mu řečeno, že omezují odběr mléka. (Spis str. 167, 168). Jiří Škarda ve své výpovědi mimo jiné uvedl, že dříve produkoval větší množství mléka a dodával v roce 1997 do Mlékárny Stříbro, posléze do Tachova a následně do Intermilku. (Spis str. 174, 175). Svědek Ing. Černý odpověděl, že se telefonicky ptal v mlékárně Stříbro, ale bylo mu sděleno, že omezují odběr mléka.

Úřad důkazy hodnotil každý jednotlivě a všechny ve vzájemných souvislostech. Na základě podkladů dodaných účastníkem řízení a ostatními soutěžiteli na trhu nákupu syrového kravského mléka tj. Hollandie, a.s., Mlékárny Stříbro, a.s., a Mlékárny Mariánské Lázně, a.s., dospěl úřad k závěrům uvedeným v bodě III.1. Na základě výše uvedených svědeckých výpovědí dospěl úřad k závěru, že možnost dodávek pro jinou mlékárnu je pouze teoretická.

Na základě výše uvedených důkazů považuje úřad dominantní postavení účastníka řízení za prokázané.

III./2. Popis rozhodných skutečností zjištěných v průběhu správního řízení a shromážděné důkazy

Informace a podklady sdělené úřadu účastníkem řízení: zápis z ústního jednání s účastníkem řízení 14.6.1999 (spis str. 112), vyjádření účastníka řízení k předmětu řízení a výsledkům šetření ze dne 3.8.1999 (spis str. 203). Dne 12.5. 1999 se na výzvu úřadu dostavil (spis str. 17, 18), zástupce Intermilku, s.r.o., Ing. Ševčík a předložil tyto listinné důkazy: adresář dodavatelů mléka, přehled nákupu mléka, přehled výroby mléka, dodatky č. 1 a 2 k rámcové kupní smlouvě o odběru mléka, podmínky ke stanovení ceny mléka za duben 1999, Usnesení Krajského soudu v Plzni o zamítnutí návrhu na konkurz z 25.3.1999, plán svozů mléka Intermilk, s.r.o., 35 dohod o Uznání závazků uzavřených mezi Intermilk s.r.o., a dodavateli syrového kravského mléka, Výkaz zisků a ztrát Intermilk, s.r.o. V rámci jednání s účastníkem řízení dne 14.6.1999 byly dodány následující podklady: Uznání závazku navržené p. Stejskalovi, ukončení odběru mléka s Antonínem Stejskalem, prohlášení 6 dodavatelů Intermilk, s.r.o., prezenční listinu z jednání s dodavateli syrového kravského mléka ze 17.12.1999 v ZEOS Bor, zápis z jednání Intermilku, s.r.o., s AG služby, s.r.o., dne 21.12.1999, výpis z Obchodního rejstříku, vyjádření účastníka řízení, plná moc Ing. Zdeňka Ševčíka. Dne 8.7.1999 se účastník řízení dostavil k výslechu svědka a předal Doklad o kvalitě mléka dodavatele Antonína Stejskala a smlouvu o postoupení pohledávek za Jiřím Škardou. Dne 3.8.1999 byl účastník řízení seznámen s výsledky šetření.

Důkazní materiál získaný od svědka Antonína Stejskala: návrh na zahájení správního řízení v němž je uvedeno, že Intermilk, s.r.o., předložila svým dodavatelům smlouvu o Uznání závazku s tím, že pokud tato smlouva obsahující ustanovení o vzdání se úroků z prodlení nebude podepsána, přestane Intermilk, s.r.o., odebírat mléko od svého dodavatele. Dne 17.5.1999 proběhlo ústní jednání zástupců úřadu s Antonínem Stejskalem, kde byl předány

následující podklady: postoupení pohledávky mezi Antonínem Stejskalem a společností AG služby, s.r.o., návrh na prohlášení konkurzu na Intermilk, s.r.o., z 16.12. 1998 a 12.1. 1999, výpisy z účtů a faktury zasílané Ant. Stejskalem Intermilku, s.r.o., Kupní smlouva o dodávkách mléka na rok 1998 uzavřená mezi Ant. Stejskalem a Intermilk, s.r.o., – na stejném formuláři byly uzavírány všechny smlouvy s dodavateli. (Spis str. 81-88). Dne 24.6.1999 byl Antonín Stejskal vyslechnut jako svědek, mimo výše uvedených skutečností vypověděl, že běžný postup při uzavírání smluv na kalendářní rok byl ten, že Intermilk, s.r.o., zaslala poštou koncem předcházejícího kalendářního roku návrh smlouvy. V lednu 1999 nejprve zástupci mlékárny objížděli jednotlivé dodavatele syrového kravského mléka se smluvou o uznání závazku a teprve po jejím podepsání se dostavil zástupce společnosti Intermilk, s.r.o., s tím, že přivezl návrh Rámcové kupní smlouvy na rok 1999.

Jako svědci byli v průběhu správního řízení vyslechnuti Ing. Černý – předseda ZD Novosedly, Jiří Zoglauer, Jiří Škarda – dodavatelé syrového kravského mléka Intermilku, s.r.o. Svědek Ing. Černý vypověděl, že při podpisu Uznání závazku bylo ústně se zástupci mlékárny dohodnuto, že otázka úroků se bude řešit po zaplacení dlužných částek. Na otázku úřadu, zda mu někdy účastník řízení sdělil, že za určitých podmínek přestane mléko odebírat, odpověděl svědek, že ne. Svědek Jiří Zoglauer mimo jiné vypověděl, že na schůzi Intermilku, s.r.o., s dodavateli syrového kravského mléka bylo řečeno, že pokud někdo Uznání závazku nepodepíše, bude mu dluh vyplacen v nejbližším možném termínu s tím, že si ale bude muset najít jiného odběratele mléka. Svědek Jiří Škarda vypověděl, že nesouhlasil s tím, že Intermilku, s.r.o. promine úroky, a bylo mu řečeno, že pokud nepodepíše Uznání závazku přestane Intermilk, s.r.o., od něj odebírat mléko.

Dále si úřad vyžádal písemné stanovisko Ing. Jiřího Kotka, který uvedl, že prokurista Intermilku, s.r.o., p. Lier na schůzce dne 17.12.1998 řekl, že... „mléko vykupovat nemusí“.

IV. Právní analýza případu na základě zjištěných skutečností z pohledu zákona o ochraně hospodářské soutěže, hodnocení důkazů.

Dle § 9 odstavec 3 nesmí být monopolní nebo dominantní postavení soutěžitelem zneužíváno na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů, ani na úkor veřejného zájmu. Dále zákon pod písmeny a) až d) uvádí příkladmý výčet skutkových podstat zneužití dominantního postavení.

V rámci správního řízení úřad zjistil, že Intermilk, s.r.o., uzavírá koncem běžného a začátkem nového kalendářního roku Rámcové kupní smlouvy s dodavateli syrového kravského mléka. Na tyto smlouvy později navazují dodatky, ve kterých je již uvedeno přesné množství vykupovaného mléka pro dané období.

Stejně postupovala společnost Intermilk, s.r.o., i při uzavírání smluv na rok 1998, např. smlouva s dodavatelem syrového kravského mléka Antonínem Stejskalem byla uzavřena dne 15.12.1997. (Spis str. 81-87).

Okolnosti, za kterých byly smlouvy o nákupu syrového kravského mléka na rok 1999 podepisovány, jsou uvedeny ve svědeckých výpovědích svědků Antonína Stejskala a Jiřího Zoglauera. Tyto výpovědi a kopii Rámcové kupní smlouvy o nákupu syrového kravského mléka na rok 1998 s datem uzavření 15.12.1997 považuje úřad za důkaz toho, že účastník řízení při uzavírání smluv na rok 1999 podmiňoval uzavření smluv o nákupu syrového

kravského mléka podpisem smlouvy o Uznání závazku s ustanovením o vzdání se úroků. (Oproti předcházejícímu roku byly kupní smlouvy na rok 1999 podepisovány až začátkem roku 1999 po uzavření smlouvy o Uznání závazku).

V létě roku 1998 přestal Intermilk, s.r.o., platit za dodávky mléka, neboť se dostal do odbytových potíží. Jak vypověděli svědkové Ing. Černý, Stejskal, Zoglauer a Škarda, do té doby platil účastník řízení za dodávky syrového kravského mléka pravidelně nebo pouze s mírným zpožděním.

17.12.1998 se konala schůze, jíž se účastnili zástupci účastníka řízení a někteří dodavatelé syrového kravského mléka (prezenční listina viz spis str. 142), kterým účastník řízení dlužil za dodávky mléka. Na této schůzi bylo jednáno o způsobu úhrady dlužných částek. Účastník řízení přislíbil vypracovat smlouvu o Uznání závazku do 15.1.1999, kdy se měla konat další schůzka. Svědek Jiří Zoglauer ve své svědecké výpovědi uvedl, že bylo ze strany účastníka řízení řečeno, že kdo tuto dohodu nepodepíše, musí si najít jiného odběratele mléka. (Spis str 167). Obdobně vypovídal i svědek Jiří Škarda. (Spis str.174-175).

Na schůzi s dodavateli syrového kravského mléka 17.12.1998 bylo přislíbeno účastníkem řízení, že Uznání závazku bude jím předloženo na další schůzi, která se měla konat 15.1.1999. Avizovaná schůzka se již neuskutečnila, neboť ještě před tímto datem začali zástupci mlékárny navštěvovat jednotlivé dodavatele. Úřad zjistil, že 34 smluv o Uznání závazku bylo totožných a obsahovalo ustanovení o tom, že uhradí-li dlužník své závazky řádně a včas, tj. ve smlouvě uvedených částkách a termínech, vzdává se věřitel svých nároků na úhradu úroků z prodlení. Toto ustanovení není pouze v jediné smlouvě o Uznání závazků, a to ve smlouvě uzavřené mezi Intermilkem, s.r.o., a Zemědělským družstvem Novosedly. Předseda družstva Ing. Černý ve své svědecké výpovědi uvedl, že se zástupci Intermilku, s.r.o., dohodl, že otázka úroků se bude řešit po uhrazení dlužné částky. Tento rozdíl v postupu je zřejmě dán tím, že Zemědělské družstvo Novosedly je velkým dodavatelem syrového kravského mléka pro společnost Intermilk, s.r.o., dodávky v roce 1998 se pohybovaly okolo 20% celkově nakupovaného syrového kravského mléka.

Na základě vyjádření v písemném návrhu na zahájení řízení podaném svědkem Antonínem Stejskalem a zejména na základě výše uvedených svědeckých výpovědí svědků Jiřího Zoglauera a Jiřího Škardy považuje úřad jednání účastníka řízení spočívající v tom, že podmiňoval nákup syrového kravského mléka podpisem smlouvy o Uznání závazku za prokázané.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že účastník řízení při uzavírání smluv na rok 1999 postupoval jiným způsobem než v předcházejících letech – uzavření smluv o odběru mléka podmiňoval podepsáním smluv o Uznání závazku, ačkoli sám byl dlužníkem, nikoli věřitelem. Toto jednání umožňuje účastníkovi řízení jeho dominantní postavení, tzn. umožňuje mu diktovat podmínky, za nichž dojde k úhradě dluhu a k uzavření smluv o nákupu syrového kravského mléka.

Kupní smlouva o dodávkách syrového kravského mléka platná od 1.1.1998, která byla se všemi dodavateli syrového kravského mléka uzavírána Intermilkem, s.r.o., obsahuje ustanovení, že v případě neuhrazení kupní ceny se sjednává smluvní pokuta ve výši 0, 05% do 30dnů prodlení a 0, 1% nad 30 dnů prodlení (spis str. 81). Ve 34 smlouvách o Uznání závazků je uvedeno, že uhradí-li dlužník (Intermilk, s.r.o.) věřiteli (dodavatelé syrového kravského mléka) své závazky řádně a včas, tj. ve výše uvedených splátkách a termínech jejich

splatnosti, prohlašuje věřitel, že se vzdává svých nároků na úhradu úroků z prodlení. (Spis str. 32-63, 64a, 64b).

Obecně platí, že není-li dohodou smluvních stran stanoveno jinak, úroky z prodlení činí dle § 1 nařízení vlády 142/1994 Sb., dvojnásobek diskontní sazby. V období od 14.8.1998 do 27.10.1998 činila tato sazba 23% z dlužné částky a od 27.10.1998 dosud 20%. Dohodnutá smluvní pokuta nevylučuje uplatňování nároků na úroky z prodlení.

Vzhledem k tomu, že ve smlouvách o Uznání závazku jsou vyčísleny jednotlivé dlužné částky co do výše a splatnosti a jejich úhrada je smluvena tak, že jsou jednotlivé částky uvedené na fakturách sečteny a poděleny počtem měsíců, které si účastník řízení určil jako dobu splácení jednotlivých splátek, má úřad za to, že podpisem Uznání závazku se dodavatelé syrového kravského mléka vzdali jak smluvní pokuty, tak úroků z prodlení.

Svědek Antonín Stejskal odmítl Uznání závazku podepsat (návrh Uznání závazku viz spis str.137) a z tohoto důvodu mu byl ukončen odběr mléka. (Spis str. 101). V dopise Intermilku, s.r.o., ze dne 5.1.1999 je uvedeno (citace) ... „protože na jednání dne 5.1.1999 s Ing. Pokorným nedošlo k dohodě o splacení Vaší pohledávky vůči Intermilk, s.r.o., Karlovy Vary, jsme nuceni ukončit odběr syrového kravského mléka ke dni 10.1.1999. Důvodem ukončení je snaha společnosti Intermilk, s.r.o., nezvyšovat své závazky vůči dodavatelům, kteří nemohou přistoupit na splátkový kalendář.“ Odběr syrového kravského mléka byl s Antonínem Stejskalem skutečně k tomuto dni ukončen.

Dopis účastníka řízení o ukončení odběru mléka ze dne 5.1.1999 pokládá úřad za dostatečný důkaz toho, že účastník řízení svoji pohrůžku vůči dodavatelům syrového kravského mléka uskutečnil.

Naproti tomu účastník řízení předložil úřadu prohlášení šesti svých dodavatelů syrového kravského mléka, konkrétně Prohlášení BK, s.r.o., se sídlem Strážná ulice, 348 02 Bor, Ing. Jiřího Smetany, Podbořanský Rohovec 75, 441 01 Podbořany, Zemědělského družstva Černošín, 349 58 Černošín, Statku Bor ZEOS, s.r.o., 360 01 Karlovy Vary, Ing. Jiřího Kuberáta, farma Děpoltovice 12, 362 25 Nová Role a Zemědělského družstva Novosedly se sídlem v Pšově, 364 52 pošta Žlutice. (Spis str 127-132). V těchto prohlášeních dodavatelé potvrzují, že akceptovali předložený návrh smlouvy o Uznání závazku s vědomím vzdání se úroku z prodlení za podmínky, že společnost Intermilk, s.r.o., řádně a dle sjednaného splátkového kalendáře uhradí své závazky vůči nim. Dále uvádí, že Uznání závazku podepsali bez jakéhokoli nátlaku, pohrůžek o ukončení odběru syrového kravského mléka či kladení jakýchkoli podmínek ze strany společnosti Intermilk, s.r.o. Uvádí, že Uznání závazku podepsali s vědomím vzdání se úroku z prodlení za podmínky, že společnost Intermilk, s.r.o., řádně a dle sjednaného splátkového kalendáře uhradí své závazky vůči nim. Dále uvedli, že danou dohodu považují za zcela obvyklou obchodním podmínkám a nikterak se nevymykající řešení závazků ve stávající ekonomické situaci v České republice. Současně prohlásili, že společnost Intermilk, s.r.o., ke dni podpisu „Prohlášení“ řádně a včas plní své závazky vyplývající z dané dohody. Dle výpovědi svědka Ing. Černého dovezl účastník řízení toto „Prohlášení“ již napsané a nechal mu je podepsat, když před tím jeho znění bylo telefonicky konzultováno. V Uznání závazku, jež bylo dohodnuto se Zemědělským družstvem Novosedly se sídlem v Pšově, ustanovení o vzdání se úroků z prodlení není.

Dle § 9 odstavec 3 nesmí být monopolní nebo dominantní postavení soutěžitelem zneužíváno na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů, ani na úkor veřejného zájmu. Úřad

má, na základě všech výše uvedených zjištění za prokázané, že společnost Intermilk, s.r.o., má na trhu nákupu syrového kravského mléka, tj. na trhu vymezeném svoznými linkami č. 42, 52, 53, 54 a 65 **dominantní postavení**. Trh nákupu syrového kravského mléka je v současné době charakterizován převisem nabídky nad poptávkou, tzn. že dodavatelé nenalézají na trhu možnost náhradního odběratele v případě, že se odběratel rozhodne pro dodavatele nevýhodným způsobem změnit, či dokonce vypovědět smlouvu (viz výpovědi producentů mléka spis str. 150, 151, 161-166, 167-168, 174-178). Svědek Stejskal je dokonce nucen mléko zkrmovat, neboť náhradního dodavatele nenalezl. (Spis str. 161-166). Z toho lze dovodit, že dodavatelé syrového kravského mléka za této situace přistoupí na podmínky, které jim odběratel navrhne, a že odběratel se chová takovým způsobem, jak by se na trhu s dobrým konkurenčním prostředím chovat nemohl, neboť dodavatel by si nalezl jiného odběratele, který by mu nabídl odpovídající podmínky za dodanou surovinu.

Prodávající má nárok na úroky z prodlení a případně dohodnutou smluvní pokutu. Pokud by účastník řízení nezneužíval svého dominantního postavení, neměli by dodavatelé syrového kravského mléka důvod se vzdát částek, které by si mohli účtovat. Toto chování jim může vnutit pouze monopolní nebo dominantní subjekt. 6 dodavatelů účastníka řízení, kteří podepsali „Prohlášení“ jsou největšími dodavateli účastníka řízení a nechtějí nepochybně ztratit možnost uplatnění své produkce.

Újma ve smyslu § 9 odstavec 3 vznikla soutěžiteli Antonínu Stejskalovi tím, že když odmítl podepsat Uznání závazku s ustanovením o vzdání se úroků z prodlení, přestal od něj účastník řízení odebírat syrové kravské mléko. V důsledku toho mu vznikla finanční újma, neboť svoji produkci nemůže realizovat jinde. Ukončení odběru mléka je prokázáno dopisem ze dne 5.1.1999 o ukončení odběru mléka (spis str. 101).

<u>Námitky účastníka řízení :</u>

V rámci jednání dne 8.7.1999 uvedl zástupce účastníka řízení námitku, že svědek Antonín Stejskal neprojevil zájem o obchodování. Účastník navrhl „provedení důkazu tvrzení svědka“ (citace), což upřesnil při seznámení s výsledky šetření tak, že požaduje, aby svědek Antonín Stejskal doložil své tvrzení, že účastníka několikrát vyzýval k uzavření smlouvy. Svědek vypověděl v průběhu jednání, které proběhlo před zahájením správního řízení dne 17.5.1999 (spis str. 65), že „v roce 1998 žádný návrh smlouvy od Intermilku neobdržel, i když zájem o obchodování několikrát projevil“. Jeho svědecká výpověď nic takového co uvádí účastník neobsahuje.Vzhledem k praxi z minulých let, kdy byly návrhy smluv o dodávkách syrového kravského mléka uzavírány koncem předcházejícího kalendářního roku (na rok 1998 byla smlouva s Antonínem Stejskalem uzavřena 15.12.1997) a také vzhledem k tomu, že 5.1. 1999 účastník odeslal Antonínu Stejskalovi dopis o ukončení dodávek, tzn. v době, kdy Antonín Stejskal neměl ještě uzavřenou smlouvu na rok 1999, dospěl úřad k závěru, že by nemělo smysl, aby svědek nějaké návrhy na uzavření smluv vznášel. Proto se úřad rozhodl, mj. i z důvodů hospodárnosti, znovu svědka nepředvolávat.

Dále účastník řízení namítá, že svědek Škarda neuvádí správný vývoj událostí v období prosince a ledna. Jednání Intermilku, s.r.o., v tomto období je však podloženo listinnými důkazy i dalšími dvěma svědeckými výpověďmi.

Dále účastník uvedl, že svědek Škarda odmítl (začátkem prosince 1998) směnku Intermilku, s.r.o. Tato skutečnost není pro hodnocení případu důležitá, neboť se jedná pouze o

formu úhrady části dlužné částky. Úřad neshledává souvislost mezi jednáním účastníka, tj. ukončením odběru mléka (spis str. 101) a odmítnutím platby formou směnky.

Účastníkem uváděná skutečnost, že z důvodu podání návrhu na vyhlášení konkurzu na Intermilk, s.r.o., byla s Jiřím Škardou uzavřena smlouva pouze na 2 měsíce a Rámcová kupní smlouva na rok 1999 byla uzavřena až po stažení návrhu, svědčí spíše o zneužívání dominantního postavení účastníkem, vzhledem k tomu, že svědek byl jedním z iniciátorů podání návrhu na vyhlášení konkurzu. Svědek Škarda skutečnost o uzavření smlouvy o nákupu syrového kravského mléka ve své svědecké výpovědi neuvádí.

V zápise o seznámení účastníka řízení s výsledky šetření se účastník vyjádřil tak, že „...odmítá výpověď svědka Ing. Kotka vzhledem k jeho neinformovanosti v celé problematice a jeho jednání s využitím zemědělců, které zastupoval.“ Účastník řízení se domnívá, že Ing. Kotek chtěl Intermilk, s.r.o., poškodit. Z výpovědi svědka Jiřího Škardy a písemného vyjádření Ing. Kotka vyplývá, že Ing. Kotek jako zástupce AG služby, s.r.o., podával na Intermilk, s.r.o., návrh na konkurz. **Z písemného vyjádření Ing. Kotka nevyvozoval úřad vzhledem právnímu hodnocení případu žádné závěry.**

Dále účastník uvedl, že není pravdou, že Intermilk, s.r.o., nutil své dodavatele podepsat Uznání závazku. Uvádí, že tuto skutečnost již doložil cca u 98% dodavatelů syrového kravského mléka – viz jejich vyjádření ve spise. Údaj 98% dle sdělení účastníka vyjadřuje procentní podíl šesti dodavatelů syrového kravského mléka, kteří podepsali „Prohlášení“, na celkových dodávkách syrového kravského mléka účastníkovi řízení. Skutečnost, že účastník řízení nutil své dodavatele podepsat Uznání závazku prokázal úřad svědeckými výpověďmi svědků Jiřího Zoglauera a Jiřího Škardy a listinnými důkazy.

Jak úřad konstatoval již výše, na relevantním trhu syrového kravského mléka existuje převis nabídky nad poptávkou a odběratelé si mohou stanovit podmínky výhodné pro ně samé. Na schůzce dne 17.12.1998 uvedeno, že bude ukončen nákup mléka, pokud dodavatel nepodepíše smlouvu o Uznání závazku s ustanovením o vzdání se úroků z prodlení. Je proto pochopitelné, že toto Uznání závazku dodavatelé podepsali. Pro naplnění skutkové podstaty §9 odstavec 3 není podmínkou, aby soutěžitel s dominantním postavením svoje postavení zneužíval vůči všem soutěžitelům nebo spotřebitelům.

V. Definování konečných závěrů, ke kterým úřad dospěl po celkovém zhodnocení věci na základě skutečností uvedených v bodech I.-IV. s odkazy na příslušná ustanovení zákona.

Dominantní postavení soutěžitele definuje § 9 odstavec 2 zákona jako postavení takového soutěžitele na trhu, který svými dodávkami na relevantním trhu zajišťuje v období kalendářního roku nejméně 30% dodávek shodného, porovnatelného a vzájemně zastupitelného zboží.

Postavení účastníka řízení bylo podrobně rozebráno v bodě III/1 tohoto rozhodnutí. Úřad dospěl k závěru, že účastník řízení zajišťuje na relevantním trhu 45% nákupu syrového kravského mléka.

Monopolní nebo dominantní postavení nesmí být dle ustanovení § 9 odstavec 3 zneužíváno na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů, ani na úkor veřejného zájmu. Dále zákon uvádí příkladmý výčet čtyř skutkových podstat zneužívání dominantního postavení.

Zneužití dominantního postavení účastníkem řízení spatřuje úřad v tom, že účastník podmiňoval nákup syrového kravského mléka podpisem smlouvy o Uznání závazku, v níž bylo pro dodavatele nevýhodné ustanovení o prominutí úroků z prodlení, přičemž v případě, že dodavatel smlouvu nepodepsal k ukončení nákupu přistoupil. Újma je zde předpokladem naplnění skutkové podstaty zneužití dominantního postavení. Újma byla způsobena dodavateli syrového kravského mléka Antonínu Stejskalovi tím, že v současné době od něj není syrové kravské mléko vykupováno, (používá ho pro krmné účely), čímž je finančně poškozován. Subjekt s dominantním či monopolním postavením nemusí zneužívat svého postavení vůči všem soutěžitelům na trhu, k naplnění skutkové podstaty § 9 odstavec 3 stačí prokázané zneužívání postavení pouze vůči jednomu soutěžiteli.

VI. Odůvodnění pokuty

Dle § 14 odstavec 4 je úřad oprávněn za porušení ostatních povinností uvedených v zákoně uložit soutěžitelům pokutu až do výše 10, 000.000, - Kč nebo do výše 10% čistého obratu za poslední kalendářní rok. Jestliže je prokázán majetkový prospěch soutěžitele v důsledku porušení povinností podle zákona, uloží se mu pokuta nejméně ve výši tohoto prospěchu.

Pojem „majetkový prospěch“ není v zákoně objasněn a není ani kompatibilní s ustanovením § 451, odstavec 1 a 2 občanského zákoníku. Pokud přistoupíme k analogickému výkladu „bezdůvodné obohacení“ a „majetkový prospěch“, pak majetkovým prospěchem je ta část majetku, kterou by účastník řízení nezískal, kdyby se protisoutěžního deliktu nedopustil.

V šetřeném případě však nelze majetkový prospěch objektivně a průkazně vyšetřit, neboť dodavateli byly úroky z prodlení po nepodepsání Uznání závazku a ukončení odběru mléka zaplaceny. Jeho újma spočívá v tom, že v současné době nedodává mléko účastníkovi řízení vůbec. Vzhledem k tomu, že na rok 1999 nebyla mezi Antonínem Stejskalem a účastníkem uzavřena kupní smlouva, nelze vyčíslit, kolik litrů mléka, v jaké kvalitě a za jakou cenu by bylo vykoupeno.

Při stanovení výše pokuty uplatnil úřad následující principy :

Závažnost a délka porušování

- při stanovení výše pokuty přihlédl úřad k tomu, že se jedná o porušení zákona soutěžitelem, který zaujímá na příslušném relevantním trhu dominantní postavení a dále k tomu, že dodavatel nenalezl náhradní možnost dodávat mléko jinému odběrateli.

Princip proporcionality mezi protisoutěžním jednáním a sankcí

- úřad vzal v úvahu, že zneužití dominantního postavení patří mezi závažná porušení zákona i situaci na relevantním trhu, při níž k narušení zákona došlo. Přihlédl však i ke skutečnosti, že účastník řízení v průběhu celého správního řízení spolupracoval a všechny požadované podklady a informace poskytl neprodleně. Konečně přihlédl i k výši pokut ukládaných úřadem v obdobných případech.

Vzhledem k tomu, že účastník řízení má odložen termín k odevzdání daňového přiznání za rok 1998 až k 30.6.1999 (§ 40 odstavec 3 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků v platném znění.), nebylo možno zjistit výši čistého obratu za příslušný kalendářní rok.

Úřad přistoupil k možnosti uložit pokutu do výše 10, 000.000, - Kč, s přihlédnutím k závažnosti porušení zákona a k principu proporcionality mezi protiprávním jednáním a sankcí uložil pokutu ve výši 90.000, - Kč.

Poučení o opravném prostředku

Podle ustanovení § 61 odstavec 1 zákona 71/1967 Sb. o správním řízení, lze proti tomuto rozhodnutí do 15 dnů po jeho doručení podat rozklad k předsedovi úřadu prostřednictvím úřadu. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Eliška Balaščáková
pověřená řízením IV. výkonného odboru

Rozhodnutí obdrží :

Intermilk, s.r.o.
zastoupená Ing. Zdeňkem Ševčíkem,
jednatelem
Vítězná 21
36 077 Karlovy Vary